

اختتامیه مسابقات دوومیدانی قهرمانی دختران نوجوان در مشهد
آخرین روز مسابقات دو و میدانی قهرمانی دختران نوجوان کشور «گرمایداشت هزار و ۱۰۰ شهید جنگ تحمیلی ۱۲ روزه» با شرکت ۱۲۳ ورزشکار در قالب ۲۹ تیم از استان‌های سراسر کشور، پنجشنبه ۹ مرداد ۱۴۰۴ در ورزشگاه دانشگاه فردوسی مشهد برگزار شد. در پایان این مسابقات تیم الف خراسان رضوی مقام نخست را از آن خود کرد.

یادداشت

آموزش دین در ساختارهای غیررسمی

مصطفی فاطمی نسب | در یادداشت قبل گفته شد یکی از مشکلات امروز آموزش و

تربیت دینی ما، غیرعلمی بودن و استفاده نکردن از ظرفیت‌های میراث فرهنگی و هنری ایرانیان

است. آموزش زیارت‌نیز به عنوان یکی از فناوری‌ها و ابزارهای کلیدی دین باید تابع آموزش و تربیت دینی در سطح کلان باشد.

در این یادداشت به نقش آموزش و تربیت غیررسمی به عنوان یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های فرهنگ و تمدن ایرانی –اسلامی اشاره می‌شود. آموزش و تربیت غیررسمی در شکل دهی به دینداری، اخلاق و هویت فرهنگی ایرانیان جایگاه مهمی دارد. در گذشته تاریخی ایران، آموزش و تربیت دینی جامعه تنها به حوزه‌های حکومتی و قدرت مرکزی محدود نمی‌شد و خرده‌گفتمان‌های اجتماعی و فکری نیز محافل آموزشی و تربیتی مخصوص خود را داشتند. در این خرده‌گفتمان‌ها یا به عبارت بهتر قدرت‌های اجتماعی حاشیه‌ای، برخلاف مدارس رسمی و نظامی که دین عموماً از طریق آموزش‌های فقهی– کلامی منتقل می‌شد، شیوه‌های متنوع‌تری وجود داشت که خود آگاه یا ناخود آگاه موجب موفقیت آموزش‌های دینی و اخلاقی این مدل آموزشی می‌شد.

یکی از مهم‌ترین این شیوه‌ها استفاده از کتاب‌های شاعران بزرگی چون سنایی، عطار و مولوی در انتقال مفاهیم دینی و اخلاقی بود که تا سده اخیر در مکتبخانه‌های دوره اول پهلوی نیز کاربرد داشت.

این استفاده گسترده و هدفمند از میراث ادبی، نظام تربیتی پنهان؛ اما قدرتمندی را به وجود آورده بود که دین را نه از طریق واگویی بی‌روح قواعد فقهی و کلامی؛ بلکه با استفاده از تجربه انسانی، درگیر کردن عاطفه و زیبایی‌شناسی هنر منتقل می‌کرد.

در این محافل آموزشی، بخش مهمی از انتقال مفاهیم عمیق عرفانی، اخلاقی و حتی فلسفی، از مسیر غیررسمی و به وسیله هنر، ادبیات، موسیقی مقامی، خوشنویسی و روایت‌های داستانی انجام می‌شد.

مفاهیمی مانند عشق الهی، زهد، فنا، حکمت، معاد، مسئولیت اجتماعی و... که در نظام‌های آموزشی رسمی کمتر به صورت زنده و تجربه‌پذیر بیان می‌شدند، از طریق ابزارهای زیبایی‌شناختی و روایی انتقال می‌یافتند. در ادبیات اشعار مولوی، حافظ، سنایی، سعدی و... نه فقط به عنوان یک ابزار سرگرم‌کننده و رنگ تفریح میان یک میحت درسی؛ بلکه خود به عنوان یک ابزار آموزشی و تربیتی به کارگیری می‌شدند. قصه‌ها و حکایت‌ها از کتاب‌هایی مانند «کلیله و دمنه» و «گلستان» فقط کارکرد سرگرمی نداشتند؛ بلکه حاوی چندین لایه پیام اخلاقی پیچیده در لباس داستان بودند.

حتی خوشنویسی که به صورت گسترده در جامعه رایج بود و در جای‌جای زندگی روزمره کاربردهای متنوعی داشت نیز متأثر از فضای عرفانی که در ادبیات متجلی بود، ابزاری برای نفوذ فرهنگ غنی و زیبای ایرانی اسلامی در دل مستعدان و هنرجوان آن به شمار می‌رفت؛ از کتیبه‌نویسی گرفته تا وقف‌نامه‌نویسی، نقاشی قهوه‌خانه‌ای و...

عبرت تاریخی مدل آموزشی رسمی این است که در طول تاریخ این مدارس نقش کمرنگی در انتقال مفاهیم دینی داشتند و بخش وسیع‌تری از مردم، دین و معنویت را در قهوه‌خانه‌ها، خانقاه‌ها، مجالس شعرخوانی، تعزیه‌ها و حکایت‌های عامیانه تجربه می‌کردند.

قهوه‌خانه‌ها محل نقالی و خوانش شاهنامه، روایت‌های دینی، داستان‌های عاشقانه و حماسی بود که حس زیبایی‌شناسی و آزدگی مخاطب را اشباع می‌کرد. مجالس شعرخوانی عرفا و مشایخ، مکانی برای شنیدن مفاهیم عرفانی و اخلاقی در قالب اشعار توحیدی بود و تعزیه نیز نمایشی مذهبی به شمار می‌آمد که مردم را به همدات‌پنداری با مفاهیم عاشورا و شهادت وامی‌داشت.

اما چرا این مکان‌های غیررسمی آموزشی و تربیتی به گوه تاریخ که این سنت‌ها را به امروز کشانده، موفق‌تر از نهادهای رسمی آموزشی و تربیتی بودند؟ پاسخ جامع به این پرسش نیازمند تحقیق مفصل و چندبعدی است که از عهده این نوشتار مختصر و توان‌نگارنده خارج بوده؛ اما همین مقدار کافی است که بگوییم این محافل غیررسمی آموزشی، دست‌روی ابزار علمی و به‌روزی می‌گذاشتند که علم زبان‌شناسی و عصب‌شناسی امروز ثابت کرده مهم‌ترین ابزار تفکر و رفتارسازی انسان است: عنصر استعاره. «استعاره» فقط یک تکنیک ادبی و شاعرانه نیست؛ بلکه ابزار تفکر انسان است. تفکر استعاری به این معناست که ذهن انسان مفاهیم پیچیده، انتزاعی یا ناملموس را با بهره‌گیری از تجربه‌های جسمانی و محسوس درک و سازماندهی می‌کند، به طور مثال وقتی می‌گوییم «دلش شکست»، در واقع از تجربه فیزیکی شکستن برای بیان یک احساس درونی استفاده می‌کنیم. این نشان می‌دهد انسان با استعاره می‌اندیشد، نه فقط برای زیبایی؛ بلکه به عنوان ساز و کار بنیادین فهم. استعاره، مفاهیم انتزاعی مانند عشق، مرگ، عدالت یا ایمان را با تصاویر ملموس (سفر، نور، بار، جاده، زخم و...) قابل فهم می‌کند. در این میان، شخصیت‌ها استعاره‌های زنده از حالات روانی، اخلاقی یا معنوی انسان‌اند؛ به عنوان مثال «رستم» نماد وجدان پهلوانی است، «لیلی» صورت تمثیلی عشق ناب و «شیخ صنعان» نماینده شک و تحول دینی. ادبیات با این استعاره‌ها، ذهن را از فهم عقلانی صرف فراتر می‌برد و تجربه زنده و چندبعدی از مفاهیم می‌سازد که برای تربیت، درونی‌سازی و پرورش شخصیت بسیار مؤثر است. این مدل آموزشی نه تنها موجب انتقال مفاهیم می‌شود؛ بلکه همزمان با روایت کردن و شخصیت‌سازی جذاب، مخاطب را درگیر احساس، تخیل و همدات‌پنداری می‌کند و منجر به کنش رفتاری او می‌شود.

تبدیل دومجمع‌فرهنگی به سالن سینما در خراسان رضوی
رئیس گروه سینمایی و سمعی–بصری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی از بازدید حبیب ایل‌بیگی، مدیرعامل مؤسسه سینماشهر از امکانات مجتمع‌های فرهنگی– هنری شهرهای سرخس و خواف خبر داد و گفت: مؤسسه سینما– شهر واپسته به سازمان سینمایی، امسال تبدیل دوسالن متعلق به مجتمع‌های فرهنگی–هنری این اداره‌کل به سینما در شهرستان‌های سرخس و خواف و تجهیز آن‌ها را برعهده گرفته‌است.

انتقال مهاجران افغانستانی باقطار مشهد–هرات در یک ماه آینده
نماینده مردم خواف و رشتخوار در مجلس شورای اسلامی گفت: به زودی کار انتقال مهاجران افغانستانی از ایران به کشورشان باقطار مسافری از مسیر ریلی مشهد–خواف–هرات آغاز می‌شود. به گزارش ایسنا، امیر توکلی رودی افزود: امیدوارم تا کمتر از یک ماه آینده ترانزیت مسافری مشهد به هرات راه‌اندازی شود. هر روز ظرفیت ترانزیت ریلی را افزایش می‌دهیم و یک‌رودهای منتهی به افغانستان را به جدی‌گیر هستیم.

برق‌گرفتگی در ساختمان‌های خراسان رضوی سالانه ۵۰ قربانی می‌گیرد
عضو هیئت مدیره نظام مهندسی ساختمان خراسان رضوی گفت: سالانه ۶۰۰ تا ۷۰۰ نفر در ساختمان‌های کشور دچار برق‌گرفتگی منجر به مرگ می‌شوند که ۴۰ تا ۵۰ نفر این آمار مربوط به خراسان رضوی است. سید مجید ضیاء قریشی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: آمار فوتی‌های ناشی از برق‌گرفتگی مربوط به ساختمان‌های قدیمی یا بدون مجوز پایانکار است.

شبه ۱۱ مرداد ۱۴۰۴ ■ ۸ صفر ۱۴۴۷ ■ ۱۲ آگوست ۲۰۲۵ ■ سال سی و هشتم ■ شماره ۱۰۷۰۷ WWW.QUDSONLINE.IR

مدال آوران مشهدی المپیادهای جهانی زیست و ریاضی در گفت‌وگو با قدس از مسیر علمی وانگیزه‌هایشان می‌گویند

از درخواست بورسیه دولتی تا توصیه به دوستی‌های علمی

ریاضی محض دانشگاه صنعتی شریف است، عنوان می‌کند: سطح مسابقات جهانی بالاست و حدود ۶۰۰ نفر از بیش از ۱۰۰ کشور شرکت می‌کنند. تیم ایران هم شرایط خوبی دارد و رتبه‌های خوبی در این المپیاد کسب می‌کند.

دارنده مدال نقره المپیاد جهانی ریاضی درباره کاربرد ریاضی در زندگی روزمره خاطرنشان می‌کند: در زندگی روزمره انتظاری نداریم که ریاضی پیشرفته به کار بیاید؛ اما آماده شدن برای المپیاد ریاضی و حل مسئله، ذهن انسان را باز می‌کند و می‌تواند بادیابتری به مسائل نگاه کند. عطاران زاده درباره آمادگی شرکت در المپیاد نیز بیان می‌کند: آمار دقیقی از تعداد ساعت‌هایی که درس می‌خواندم، ندارم و به طور کلی برنامه دقیقی هم در این زمینه نداشتم. تنها سعی می‌کردم تا بیشترین اندازه‌ای که می‌توانستم، درس بخوانم. اگر بخواهم به صورت میانگین بگویم، حدود ۶ تا ۷ ساعت در روز درس می‌خواندم.

این دانش آموز مشهدی به همنس و سالانش توصیه کرد اگر دوست دارند در زمینه مسابقات المپیاد موفق شوند، سعی کنند با کسانی که مثل آن‌ها شرایط مشابهی دارند، دوست شوند و به هم در این زمینه کمک کنند تا این دوستی علمی موجب پیشرفتشان بشود.

عطاران زاده درباره حسش زمان کسب مدال جهانی نقره ریاضی خاطرنشان می‌کند: از اینکه مدال نقره المپیاد جهانی را بری ایران کسب کردم برای کشورم افتخار آفریدم، خوشحالم؛ اما لحظه دریافت مدال از اینکه در این رقابت‌ها به خاطر یک نمره، مدال طلا را از دست دادم، ناراحت بودم که کاش تمرکز بیشتری داشتم و می‌توانستم افتخار آفرینی بیشتری را برای کشورم رقم بزنم.

■ ریاضی کم‌کم جذاب شد

محمدسجاد معماری، دانش آموز پایه دوازدهم مدال نقره المپیاد جهانی ریاضی را کسب کرده‌است. او نیز درباره روند رسیدنش به این جایگاه می‌گوید: از سال دهم در کلاس‌های المپیاد مدرسه شرکت کردم. همان سال در دوره تابستان قبول شدم و مدال نقره کشوری را گرفتم. سال یازدهم تلاشم را ادامه دادم و در تابستان مدال طلای المپیاد کشوری ریاضی را کسب کردم. از آن‌جا تا اردیبهشت در دوره آموزشی شرکت کردم که برای کسانی که مدال طلای المپیاد را کسب کرده‌اند، برگزار شد. در آزمون انتخابی تیم ملی نیز توانستم جزو۶ نفر نخست باشم. در ادامه مسیر در المپیاد جهانی در استرالیا نیز توانستم مدال نقره را کسب کنم.

معماری یادآور می‌شود: معمولاً از ساعت ۷ تا ۱۴ مدرسه بودم و عصرها هم برخی اوقات در خانه و بعضی وقت‌ها در سالن مطالعه مدرسه درس می‌خواندم. مطالعه گاهی تا ۱۰ شب ادامه پیدا می‌کرد و گاهی زودتر از این ساعت درس خواندن را تمام می‌کردم. به صورت میانگین ۶ تا ۸ ساعت در روز درس می‌خواندم.

دارنده مدال نقره المپیاد جهانی ریاضی درباره انگیزه‌اش از شرکت در المپیاد ریاضی عنوان می‌کند: اوایل انگیزه‌ام برای شرکت در المپیاد، معافیت از شرکت در کنکور بود؛ اما در ادامه مسیر، درس‌ها نیز جذاب و انگیزه‌ام یادگیری ریاضی شد.

معماری با اشاره به اینکه آزمون جهانی از نظر سختی و کیفیت برگزاری در سطح بالایی قرار داشت، ادامه می‌دهد: سطح علمی دانش آموزان ایران بالاست؛ چرا که آموزش‌های داخلی خوب پیش می‌روند و افراد زیادی کمک می‌کنند تا سطح تدریس و آزمون‌ها بالاتر برود.

این دانش آموز مشهدی با بیان اینکه حس غرور و افتخار دارم که توانستم این موفقیت را به همراه دوستانم برای کشورمان کسب کنم، عنوان می‌کند: برای آینده هنوز تصمیم قطعی در مورد انتخاب رشته نگرفته‌ام. به برنامه‌نویسی هم علاقه‌مند هستم؛ اما هنوز بین ریاضی محض، مهندسی کامپیوتر و مهندسی برق دانشگاه صنعتی شریف مردد هستم.

قدردانی تولیت آستان قدس رضوی از دانش‌آموزان مشهدی مدال آور در المپیادهای علمی جهانی

دانش آموزان اشاره و اظهار کرد: هر فردی به طور طبیعی دارای مجموعه‌ای منحصر به‌فرد از توانمندی‌ها و استعداد‌های بالقوه است؛ اما کشف و پرورش این استعدادها بدون همراهی و حمایت خانواده‌ها و محیط آموزشی مناسب، به دشواری انجام می‌شود. تولیت آستان قدس رضوی ضمن قدردانی از تلاش و پشتکار این دانش‌آموزان افزود: شما دانش‌آموزان نخبه، نه تنها سرمایه‌های امروز کشور؛ بلکه سازندگان آینده ایران هستید. پیشرفت و تعالی فردای کشور در دستان شماست. نسل جوان دارای دانش، خودباوری و مسئولیت‌پذیری، نویدبخش آینده بسیار روشن کشورمان در مسیر اقتدار و پیشرفت است.

توانمندی‌هایشان فکر کنند. در این زمینه نباید دودل باشند و این‌طور شود که المپیاد را شروع کنند و سپس وارد مسیر کنکور شوند. به‌طور کلی دودل نباشند؛ چرا که این دوره جدالگانه بوده و تغییر مسیر در این زمینه کار خیلی سختی است. به‌هین خاطر تصمیمشان را از همان ابتدا بگیرند و روی یک مسیر تمرکز کنند.

■ دوستی علمی سبب پیشرفت دانش‌آموزان می‌شود

محمدرضا عطاران زاده، دانش آموز پایه یازدهم توانست در رقابت‌های المپیاد جهانی تنها با یک نمره اختلاف، مدال نقره المپیاد جهانی ریاضی را در استرالیا کسب کند. او درباره روند رسیدنش به المپیاد جهانی اظهار می‌کند: دانش‌آموز پایه‌نهم بودم که دایم مشغوم شد و در کلاس‌های المپیاد مدرسه شرکت کردم. زمانی که دانش‌آموز پایه نهم بودم، در مرحله نخست شرکت کردم و برای ورود به مرحله دوم قبول شدم. سپس به مرحله کشوری رسیدم و دوره تابستان را شرکت کردم و آزمون کشوری را دادم. در این آزمون مدال طلای کشوری را کسب کردم. در ادامه در اردویی که برای مدال آوران طلا برگزار می‌شود، حضور یافتم و در آن سال در آزمون انتخابی تیم ملی ایران قبول نشدم و به تعبیری جزو۶ نفر اول نبودم. سال بعد زمانی که دانش‌آموز کلاس یازدهم بودم، جزو۶ نفر نخست شدم و به مسابقات جهانی رفتم.

او که در آینده نزدیک علاقه‌مند به ادامه تحصیل در رشته

خدمت کند، خیلی بهتر از کشور دیگری است.

این دانش‌آموز مشهدی درخواستش از مسئولان را این گونه مطرح می‌کند: از مسئولان کشور خواهش می‌کنم همان‌طور که تادوره ریاست جمهوری آقای احمدی‌نژاد، نخبگان المپیادی را با بورسیه دولت به دانشگاه‌های برتر دنیا می‌فرستادند تا فناوری و علم خاصی را یاد بگیرند و آن علم را در کشور خودشان ترویج کنند، مسئولان دولت دوباره این اتفاق را رقم بزنند. نواللهی با بیان اینکه قصدم این است پزشکی دانشگاه تهران را بخوانم، برای انتخاب تخصص هنوز زود است و باید تجربه لازم را کسب کنم تا بتوانم در این زمینه تصمیم بگیرم، یادآور می‌شود: رسیدن به مدال طلای المپیاد زیست، نتیجه غایی است که یک دانش‌پژوه آن هم پس از سه چهار سال کار شبانه‌روزی می‌تواند به آن برسد و بی‌شک رفتن روی سکوی جهانی و گرفتن مدال از کمیته جهانی حسی داشت که قابل توصیف نیست.

او می‌افزاید: پس از المپیاد جهانی هر وقت پرچم ایران را می‌بینم، حس غرور به من دست می‌دهد و در چشم‌ام اشک حلقه می‌زند و به ایرانی بودنم افتخار می‌کنم؛ چرا که توانستم ام پرچم کشورم را تا اندازه‌ای که برایم مقدور بود، بالا ببرم و موجب افتخار کشور شوم.

دارنده مدال طلای المپیاد جهانی زیست درباره پیششهادش به همنس و سالانش نیز می‌گوید: به نظر ام اگر می‌خواهند وارد رقابت‌های المپیادی شوند، خیلی جدی به آن‌ها و به علایق و

خبر

استاندار خراسان رضوی در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی:

تصمیم‌گیری درباره اتباع افغانستانی به استان‌های شرقی واگذار شود

باید این اختیار به استان واگذار شود. طرح‌هایی چون ایجاد منطقه ویژه اقتصادی در خواف و منطقه آزاد مشترک در دوغان‌ون می‌تواند به این منظور سامان یابد.

مظفری ادامه داد: دفتر نمایندگی وزارت امور خارجه در خراسان رضوی، بزرگ‌ترین نمایندگی این وزارتخانه بوده و این خود نشان‌دهنده ظرفیت بالای استان است. برای ساماندهی اتباع و مهاجران و برقراری امنیت پایدار، باید طرح‌های مشترک اقتصادی با افغانستان در دستور کار قرار گیرد.

سپس نماینده مردم مشهد و کلات در مجلس شورای اسلامی، با اشاره به پیشرفت مراحل بررسی لایحه سازمان ملی مهاجرت، اظهار کرد: اصل هشتاد و پنجی شدن لایحه تشکیل سازمان ملی مهاجرت، به تسریع در روند تصویب آن کمک شایانی کرده و تاکنون حدود ۷۰۰ پیشنهاد نیز برای این لایحه از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی ارائه شده‌است. حجت‌الاسلام حسن اخلاقی، امیری با اشاره به چالش‌های موجود در مدیریت حوزه مهاجرت در کشور تصریح کرد: تعارض منافع میان دستگاه‌ها و بخش‌های مختلف در این حوزه، از جمله موانعی بوده که موجب شده تا امروز ساماندهی مطلوبی در این زمینه صورت نگیرد.

وی ادامه داد: خوشبختانه در مجلس شورای اسلامی اجماع مناسبی برای تشکیل سازمان ملی مهاجرت شکل گرفته و مسیر تدوین و تصویب این لایحه

استاندار خراسان رضوی با اشاره به موقعیت راهبردی استان در مدیریت اتباع و مهاجران افغانستانی، خواستار تمرکز فعالیت‌های سازمان ملی مهاجرت در این منطقه شد و گفت: تصمیم‌گیری‌های مهاجرتی درباره اتباع افغانستانی باید به استان‌های شرقی واگذار شود تا ضمن استفاده از ظرفیت‌های محلی، بار سنگین مدیریت مهاجرت از دوش کشور برداشته شود.

غلامحسین مظفری در دیدار نمایندگان مردم مشهد و کلات در مجلس شورای اسلامی، اظهار کرد: موضوع اتباع یکی از اولویت‌های کاری استانداری خراسان رضوی در سال گذشته و سال جاری بوده و برای مدیریت بهتر این حوزه، یک کمیته تخصصی تشکیل و حتی در جریان ۱۲ روز جنگ تحمیلی، یک کارگاه ویژه برای آن ایجاد شد.

وی تأکید کرد: انجام مطالعات تطبیقی درباره قوانین مهاجرت کشورهای مختلف از جمله اقدام‌هایی است که باید در اولویت قرار بگیرد. در بسیاری از کشورها، حضور اتباع با هدف سرمایه‌گذاری بوده و پروژه محور مدیریت می‌شود. اگر کسی قصد دریافت اقامت دارد، باید در پروژه‌ای خاص سرمایه‌گذاری کند. استاندار خراسان رضوی مسئله اصلی ما با افغانستان را مدیریت ظرفیت‌های اقتصادی مشترک دانست و افزود: خراسان رضوی مسئول مستقیم این تعاملات است. اگر قرار بر اعطای تابعیت به سرمایه‌گذاران افغانستانی باشد،